

Kokkuvõtte teemal: Kevad-ja suvetööd mesinduses ning emadekasvatus.

Aeg ja koht: Tallinna Mesinike Ühistu korraldusel toimunud mesinike õppe- ja teabepäev Tallinnas, Ehitajate tee 5 VII-315, 10.04.2012.

Lektor: Maire Valtin, lektorileping PR-8-1.4-46

Iga mesinik, kes tahab otstarbekalt mesilas majandada ja mesilasperelt korralikku saaki saada, peab oskama emade kasvatamist ja vahetamist. Emadekasvatuse eesmärk on paljundada mesilasemasid, kelle pere on hästi talvitunud, haigusvaba, sülelemiskaine, rahulik, hea taru puhastusvõimega ja saagikas. Iga mesinik leiab selliseid peresid oma mesilast ja võib nende emadest järglasi kasvatada. Tänapäeval on olemas selleks mitmeid erinevaid mooduseid. Võib kasutada vaklamist, Jenterit või Nicot. Vaklamine on vanematele inimestele keeruline, sest see nõuab head silmanägemist. Vaklamise puudus on ka see, et vaglad ei pruugi saada kõik ühevanused. Kasutades kaasaegsemaid Jenteri või Nico kasvatusraami, saame väga ühtlase suurusega vaglad ning mesilased toidavad neid ohtralt emapiimaga esimesest sünnimomendist peale ja see emapiima kogus jääb emakuppu kuni noore ema väljumiseni emakupust. Seepärast on selliselt kasvatatud emad kaalult suuremad ja väärtuslikumad. Koorunud emad või siis valminud emakupud tuleb panna paarumistarudesse ja umbes 7-10 päeva pärast hakkab noor ema munema. Oluline on, et sel ajal oleksid ilmad soojad ja päikeselised, sest noor ema lendab paaruma ainult ilusa ja sooja ilmaga. Kui juhtub olema vihmane periood, siis pole ka lootust häid paarunuid emasid saada. Sellised emad hakkavad õige pea munema viljastamata mune. See aga tähendab, et pere pole produktiivne ja uus emavahetus on hädavajalik. Ka ema andmine perele on väga oluline. Kui on tegemist kalli raha eest ostetud tõuemaga, tuleks kindlasti teha uus pere, mis koosneb kooruva haudmega noortest mesilastest. Selline pere võtab ema saja protsendiliselt vastu. Kui aga juhtub, et ema on surma saanud raamide liigutamise või lihtsalt on vaja ema vahetada, tuleb kindlasti pere läbi hoolikalt vaadata, et sinna ei ole emakuppe ehitatud ja anda ema puuriga. Järgmisel päeval aga peab jälgima, kuidas mesilased emasse suhtuvad. Kas ema on teretunud või on hoopis mesilased vaenulikult häälestatud. Selle tunneb ära kui jälgida mesilaste käitumist emapuuri peal. Soovitatav on ka ema ära märkida enne puuri pistmist. Selleks on olemas head erinevat värvi vee baasil pliitsid firmalt POSCA.

Kevadel siis esimene töö mesilas on jälgida perede toiduvaru ja vajadusel anda lisa sööta kas kandi või vedelsööda kujul. Vedelsööt peaks olema soe ja see vist tuleks kõne alla kui on tegu väiksema mesilaga. Kandi on pudersööt ja seda on lihtne raamidele paigutada. Ilmade soojenedes, kui on juba 12-15 kraadi sooja, tuleks piiluda ka tarru. Oluline on kindlaks teha ema olemasolu ja mesilaste hulk peres. Kui haue paistab ja mesilasi on piisavalt, tuleb pere soojalt kinni katta ja lasta neil rahus toimetada. Kevadel pered väga kiiresti ei kasva, sest ületalvitunud mesilased hakkavad järgemööda surema ning tundub, et pere polegi nii suur. Siis ei tohiks laiendada, sest haudme jahutamine toob kaasa osa haudme hukkumise ning see visatakse hiljem välja. Lennulaul näeme surnud vaklu, kellest on järel valkjad ja sinakasmustad känkrad. Olenevalt kevadest, toimub vastavalt ka perede laiendamine ning perede ühtlustamine. Väga suurtelt peredelt võib võtta hauet nõrgemate tarvis. Kindlasti tuleb tugevamaid peresid nõrgestada kui kevad on külm. Võib teha ka noori peresid suurte arvelt kui on varuemasid.

Üks suurimaid probleeme on sülemlemise ärahoidmine. Paljud mesinikud arvavad, et sülemitega saab mesilat laiendada. Jah saab küll, aga siis on mesinik rohkem puu otsas kui maa peal ja nii aastast aastasse. Siin selgubki, miks on vaja emadekasvatust. Emasid kasvatame ikka ainult nendest emadest, kelle pered ei kipu sülemlema, siis on ka mesiniku elu kergem. Kui tegu on itaalia tõumesilasperega, võib emakuppude avatamise järel emakupud maha võtta ja peret tugevalt laiendada ning see pere hakkab uuesti tööle. Igasugu „krantsidega“ aga pole see mõeldav. Ainus võimalus on emakuppude avastades vana ema üles otsida, kõik emakupud hävitada ,anda omakasvatatud ema või emakupp ning kindlasti peret tugevalt laiendada. Algajatele ja asjarmastajatele mesinikele on lihtsam pere poolitamine kui ema ei leita. Kahe tunni pärast on selge, millises peres on ema ja millisesse tuleks anda ema. Emata pere mesilased tulevad ema otsima taru välisseinalt. Sellele perele tuleb siis anda kas emakupp või paarunud ema, eelnevalt aga kõik emakupud peres hävitada. Tumedad ja metsikud mesilased võivad sülemleda isegi siis, kui emakupu algmes on ainult muna , seepärast peab olema hoolsam segavereliste mesilaste pidamisega.